

Najväčší počet filmov a krajín v histórii Envirofilmu

Ozdobou Envirofilmu sú už tradične deti...

V dňoch 12. – 17. mája 2008 sa v Banskej Bystrici, Banskej Štiavnici, Kremnici a Zvolene konal XIV. ročník medzinárodného festivalu filmov o životnom prostredí Envirofilm 2008, ktorého vyhlasovateľom je Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, organizátorom Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica. Tento rok, pre veľký záujem divákov a vysokú kvalitu súťažných filmov, sa festival rozšíril o jeden deň. Hneď v prvý festivalový deň (12. mája) si diváci mohli pozrieť 11 súťažných filmov, medzi nimi aj izraelský film Stena smrti, súčasťou ktorého bola beseda s jeho autorom Yossi Weisslerom, ako aj slovenský film Kým sa skončí táto noc (1965) z archívu Slovenského filmového ústavu.

Príbehy ľudí z buša francúzskeho filmára Pierra Manna svojim výnimočným svedectvom o prírodných ľuďoch v africkom buši zaujali porotu aj divákov

Slávnostné otvorenie Envirofilmu 2008 sa konalo v utorok 13. mája, za účasti štátneho tajomníka MŽP SR, riaditeľa festivalu Jaroslava Jaduša, členov medzinárodnej festivalovej poroty, zástupcov festivalových miest a ďalších hostí. „Pocity z filmu Stena smrti po mnohých dňoch vo mne znovu začali akýsi stav duchovného precitnutia. Je to príbeh plný trpkých a drsných scén, ktoré sa končia mnohorakými podobami smrti. Zakaždým však aj po takejto kataklizme svitne nové ráno a začína sa nový život. A to je dôležité. Je to výzva, aby sme urobili niečo pre tento svet. Verím, že každý divák si na Envirofilme nájde film, ktorý na neho silno zapôsobí a donúti ho premýšľať,“ povedal Jaroslav Jaduš a oficiálne otvoril festival.

Fínsko, Kanada, Ekvádor, Švajčiarsko, Bulharsko. Jedným filmom sa na festivale predstavili Rakúsko, Grécko, Singapur, Nový Zéland, Belgicko, Island, Brazília, Arménsko, Irán, Srbsko, USA, Taiwan, Chorvátsko, Izrael, Bosna a Hercegovina a jeden film bol v rakúsko-slovenskej koprodukcii. Po prvý raz sa na festivale zúčastnili filmári z Ekvádora, Singapuru, Nového Zélandu, Brazílie a Taiwanu.

Medzinárodná filmová porota v zložení Jan Gogola (ČR) – predseda poroty, Ferenc Varga (Maďarsko), Kateřina Javorská (Slovensko),

Andrzej Traczykowski (Poľsko), Daniel Coche (Francúzsko), MariaGrazia Cicardi (Taliansko) a Yossi Weissler (Izrael) zasadala v dňoch 9. – 12. mája 2008 a hodnotila 54 filmov vybraných predvýberovou komisiou. Spolu do štrnástich ročníkov festivalu filmári z celého sveta zaslali 1 402 filmov. Hlavná cena Envirofilmu tri razy putovala do Indie (1999 – Vôľa obetovať sa, 2002 – Sloboda...! a 2006 – Dáždnik), dva razy do Dánska (1997 – Páchnuci hrniec s rybami, 2007 – Ničiacia dohoda) a dva razy zostala doma, na Slovensku (2000 – Arktické topenie ľadovcov zväčšuje hladinu vody v moriach, 2001 – Tajomné Mamberamo). Po jednom raze hlavnú cenu získali Španielsko (1995 – Bocian biely), Švédsko (1996 – Sofrosyne), Holandsko (1998 – Vojna mravcov), Poľsko (2003 – Zobákom a pazúrom), Česká republika (2004 – Myslenie vody) a Maďarsko (2005 – Nové Eldorado).

Filmová štatistika

Tento rok filmári z 32 krajín sveta zaslali do súťaže 165 filmov. Je to najväčší počet filmov a krajín v histórii festivalu. Najviac filmov prihlásili slovenskí filmári – 37, autori z Nemecka zaslali 33 filmov, z Čiech 13 filmov, z Francúzska 11 a z Talianska 10 filmov. Po 6 filmov prišlo z Maďarska, Španielska a Indie. Veľká Británia prihlásila 5 filmov, Holandsko, Poľsko a Dánsko po 4 filmy. Po 2 filmy

Ceny Envirofilmu 2008

Hlavnú cenu festivalu Envirofilm 2008 získal švajčiarsky film Greina režiséra Villi Hermanna (kamera Hans Stürm). Porota pri tomto filme ocenila pozoruhodný a mnohvrstevný spôsob zobrazenia neľahkého života človeka v horách, na rozľahlú planinu, ktorá spája Ticino a Grigioni. Pre pastiera Giovanni Boggini to bude posledný rok výroby syra a masla tradičným spôsobom, v kotle, pod ktorým kúri drevom. Výrobu musí modernizovať podľa európskych noriem...

V kategórii A zvíťazil film Odpad či poklad (réžia Joshka Wessels, Holandsko) – netypicky vtipný pohľad na iba zdanlivo bezvýznamný problém, kam s ľudskými a zvieracími exkrementami.

Ferenc Varga pozdravuje účastníkov festivalu Envirofilm. Od jeho začiatku je každý rok členom medzinárodnej poroty

Príbehy ľudí z buša francúzskeho režiséra Pierra Manna (kamera Sabine Trens), ktorý bol jedným z hostí tohtoročného festivalu, porota najvyššie ohodnotila v najsilnejšie obsadenej kategórii B – dokumentárne filmy. Pierre Mann vo svojom filme prináša výnimočné svedectvo o prírodných ľuďoch v africkom buši, v srdci púšte Kalahari.

Do knihy slovenských rekordov bude zapísaná guľa z hliníkových fólií, ktorú počas festivalu vygúľali deti z banskobystrických škôl. Rekordná guľa mala hmotnosť viac ako 20 kg a priemer vyše 60 cm

Účastníci XII. konferencie Krajina - človek - kultúra rokovali o novom pohľade na starostlivosť o krajinu v rámci implementácie Európskeho dohovoru o krajine a Karpatského dohovoru. Konferencia sa uskutočnila na pôde Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Beseda a autogramiáda s prírodovedcom, spisovateľom, kresliarom, fotografom a veľmi úspešným popularizátorom ochrany slovenskej prírody Miroslavom Sanigom a jeho hosťom lesníkom a ochranárom Júliusom Burkovským sa stretla s veľkým záujmom

Cenu za najlepší film v kategórii C si odnáša francúzsky film Bacteriand (réžia Thierry Berrod, kamera Quincy Russell, Jean-Piere Rivalain) a v kategórii D zvíťazilo Ticho slovenských autorov Jany Sadloňovej a Róberta Rajchla (kamera Vladimír Ruppeldt ml.).

V kategórii amatérskych filmov porota hodnotila sedem filmov, z toho štyri slovenské. Cenu za najlepší amatérsky film získali Kridla Mira Sanigu (réžia Pavol Baláž, Vladimír Bobál).

Ďalej bola udelená Cena riaditeľa festivalu najlepšiemu filmu slovenského režiséra - Neznáma Antarktída (réžia Pavol Barabáš). Mimoriadnu cenu udelil riaditeľ festivalu filmu Zajatci bieleho boha režiséra Steve Lichtaga (ČR) ako filmu s najkritickejšim posolstvom. Cenu primátora Banskej Bystrice získala Santiho magická flauta (Francesca Molo, Švajčiarsko), Cenu primátora Banskej Štiavnice film Aleje ako súčasť našej krajiny (Ljuba Václavová, ČR), Cenu primátora Zvolena film Keď prší (Jakob Gottschau, Dánsko) a Cenu primátora

Kremnice film Mier s tuleňmi (Miroslav Novák, ČR).

Ako najlepší film propagujúci cestovný ruch si Cenu predsedu BBSK z Envirofilmu 2008 odnáša americký film Stuha piesku (réžia John Grabowska).

Detská porota zasadala v stredu 14. mája a vyberala z ôsmich filmov. Najviac hlasov od detí dostal izraelský film Stena smrti autorov Yossi Weisslera a Moshe Alperta, len o jeden hlas menej získal rakúsko-slovenský film Vysoké Tatry - divočina zamrznutá v čase (réžia Pavol Barabáš, kamera Tomáš Hulík). Cenu Rádia Regina za excelentné spracovanie zvuku vo filme, ktorú tiež udeľujú deti, dostal nemecký film Nákladiak Balduin (réžia Matthias Omonsky, kamera Uli Leuven). Ceny autorom víťazných filmov v piatok 16. mája na Zvolenskom zámku slávnostne odovzdali minister životného prostredia SR Jaroslav Izák, riaditeľ festivalu, štátny tajomník MŽP SR Jaroslav Jaduš a primátori festivalových miest.

Zelený svet

V XIII. ročníku Medzinárodnej súťaže detskej výtvarnej tvorivosti Zelený svet, ktorý sa niesol v znamení motta Život pre budúcnosť, porota v zložení Miroslav Cipár, František Tomík, Tomáš Čepek a Ladislav Vojtuš vyberala z 3 825 prihlásených umeleckých prác od 3 410 mladých autorov vo veku od 3 do 18 rokov zo Slovenska, Lotyšska, Poľska, Českej republiky, Srbska, Rumunska, Bieloruska a Číny. Porota udelila spolu 43 cien. Hlavná cena Zelený svet 2008 putuje do Poľska. Deväťročná Joanna Brozdowska z Torunu ju získala za kresbu Ekologický dopravný prostriedok. V jednotlivých kate-

góriách boli udelené po tri ceny bez poradia, porota ďalej udelila zvláštne ceny za invenčné spracovanie témy, za originálne poňatie témy súťaže vo fotografii, cenu za grafiku, aj cenu za najlepšiu prácu zo zahraničnej kolekcie a Cenu Rádia Regina za najsilnejšie stvárnenie témy život pre budúcnosť vo výtvarnom diele. Ceny víťazom odovzdal riaditeľ festivalu Envirofilm Jaroslav Jaduš, námestník generálneho riaditeľa SAŽP Ľuboš Čillag, členovia poroty,

ako aj sponzori, ktorí venovali ceny do súťaže. Cenu environmentálnej nadácie Ch. B. Parksovej (pobyt v detskom potápačskom tábore) piatim mladým výtvarníkom osobne odovzdal prezident nadácie Bill Parks. Výstava

Aj tento rok Steve Lichtag, tatko Príroda a Bill Parks navštívili a svojou prítomnosťou potešili a rozveselili choré deti v banskobystrickej nemocnici a po prvý raz tam priviedli so sebou Yossi Weisslera z Izraela a Daniela Coche z Francúzska. Deti a ich učiteľky im venovali milé darččky, ktoré samy vyrobili

Zelený svet 2008 opäť zažiarila všetkými farbami a jej nová koncepcia, zdôrazňujúca potrebu voľného a čistého priestoru pre život, pre hlboké nadýchnutie sa, príjemne prekvapila.

Svetová premiéra

Domorodý horský národ Akha žijúci na území zlatého trojuholníka (Thajsko, Laos, Barma) sa absurdne stáva obeťou rozvojových programov západných civilizácií. Český študent Tomáš sa opakovane do týchto oblastí vracia, aby kmeňu Akha pomohol. Za dramatických okolností je však donútený túto oblasť opustiť a prináša tak otrasné svedectvá o humanitárnej katastrofe, ktorá tento národ likviduje...

To je v krátkosti obsah filmu Zajatci bieleho boha, ktorý na Envirofilme v svetovej premiére uviedli jeho autori Steve Lichtag (réžia, scenár) a Tomáš Ryška (scenár, kamera). Film aj beseda, ktorá po ňom nasledovala, vyvolali mimoriadnu pozornosť a záujem divákov.

Je to vlastne skutočný príbeh mladého českého študenta antropológie Tomáša Ryšku, ktorý filmom správa. Tomáš je hlavnou postavou filmu a je to jeho osobný príbeh a pritom príbeh týkajúci sa nás všetkých. Steve Lichtag poznamenal, že pri nakrúcaní tohto filmu

Veľká radosť najmenších. V kategórii materskej školy si tento rok zo Zeleného sveta odniesli ceny Liliána Pomothyová a Petra Papašová z Topoľčian a Laura Arpašová z Kežmarku

Slávnostný ceremoniál odovzdávania cien Envirofilmu 2008 sa už tradične konal na Zvolenskom zámku, kde všetkých prítomných privítal a pozdravil minister životného prostredia Slovenskej republiky Jaroslav Izák

Hostom prvého festivalového večera bol slovenský herec Marián Labuda

strávil za kamerou „nula“ hodín. O to viac si ich však odsedel v strižni. „Tie hodiny sa nedajú ani spočítať a ani ich nepočítam. Táto téma ma natol'ko pohltila, že sa jej neviem zbaviť aj keby som chcel. A sú tam momenty, na ktoré by som naozaj rád zabudol. Žiaľ, nedá sa, tak to v živote chodí.“

Zajatci bieleho boha boli druhou svetovou premiérou

Po zhladnutí filmu Zajatci bieleho boha sa riaditeľ festivalu rozhodol udeliť mu Mimoriadnu cenu za film s najkritickejším posolstvom. Cenu prevzali autori filmu Tomáš Rýška a Steve Lichtag

Steve Lichtaga na Envirofilme. Prvou bol Tanec modrých anjelov v roku 2004.

Spríevodné podujatia

Do Knihy slovenských rekordov bude zapísaná guľa z hliníkových fólií, ktorú počas festivalu v priebehu viac ako troch hodín vygúľali deti z bansko-bystrických škôl. Fólie na guľu od decembra minulého roku zbieralo takmer 4 300 žiakov z dvanástich základných škôl. Komisar Knihy slovenských rekordov Igor Svitok potvrdil hmotnosť rekordnej gule - viac ako 20 kg a vyše 60 cm priemer.

Návštevníci Envirofilmu 2008 sa mohli stretnúť s osobnosťami ako sú slovenský dokumentarista Pavol Barabáš, izraelský filmový producent a tvorca Yossi Weissler, francúzsky dokumentarista Pierre Mann, český filmár Steve Lichtag, herec Marián Labuda a ďalší.

Uskutočnila sa beseda s prírodovedcom Miroslavom Sanigom. Americký film s ekologickou tematikou 11. hodina sprevádzala beseda, ktorej sa zúčastnili Jaroslav Jaduš MŽP SR, Juraj Rizman Greenpeace, Milan Lapin UK, Ján M. Barica Kanada (v súčasnosti Jihočeská Univerzita, České Budějovice). Na konferencii Environmentálna vhodnosť a bezpečnosť produktov zameranej na environmentálne

označovanie produktov bola slávnostne udelená prvá európska environmentálna značka Európsky kvet Rezidenčnému hotelu MaMaison Rezidencia Šulekova, Bratislava, s. r. o., a štyri národné environmentálne značky Environmentálne vhodný produkt. Účastníci XII. konferencie Krajina - človek - kultúra rokovali o novom pohľade na starostlivosť o krajinu v rámci implementácie Európskeho dohovoru o krajine a Karpatského dohovoru. Filmári aj v tomto roku navštívili choré deti v Detskej fakultnej nemocnici v bansko-bystrickej Rooseveltovej nemocnici. Steve Lichtag, Yossi Weissler, Bill Parks a Daniel Coche deťom premietali filmy, besedovali s nimi a rozdávali darčeky.

V štyroch festivalových mestách bolo odpremietaných viac ako sto filmov, súťažných aj nesúťažných, festival sprevádzalo dvadsať výstav. Riaditeľ festivalu Jaroslav Jaduš v jeho závere vyzdvihol skutočnosť,

že Envirofilm, rovnako ako po minulé roky, si latku kvality udržal vysoko a návštevníci mu zachovali vernosť vo všetkých festivalových mestách. Vysoko ohodnotila úroveň súťažných filmov aj medzinárodná porota. „Všetky víťazné filmy boli na úrovni,“ povedal predseda poroty Jan Gogola. „Tento ročník bol ešte lepší, ako vlaňajší, a to som si myslel, že minulý rok, čo sa kvality filmov týka, nič neprekoná.“

Účastníci besedy k filmu 11. hodina - zľava Ján M. Barica, Kateřina Javorská, Juraj Rizman a Jaroslav Jaduš

Film Neznáma Antarktída získal Cenu riaditeľa festivalu najlepšiemu filmu slovenského režiséra. Na snímke autor Pavol Barabáš s riaditeľom festivalu Jaroslavom Jadušom

Oceňujem najmä rozmanitosť dokumentov, a čo je dôležité, do popredia sa dostáva ekológia človeka, jeho ducha.“

Štrnásť ročník Envirofilmu ukončila tradičná prehliadka ocenených festivalových filmov v sobotu 17. mája dopoludnia v Kinosále Múzea SNP v Banskej Bystrici.

Anna Gudzová
Foto: Michal Svitok

Izraelský filmový producent Yossi Weissler s radosťou prijal pozvanie do medzinárodnej filmovej poroty a rád sa tiež s návštevníkmi festivalu podelil o svoje zážitky z filmovania drsnej ale krásnej izraelskej prírody. Jeho film Stena smrti získal Cenu detskej poroty a ako povedal, je to prvé ocenenie od detí, ktoré za svoje filmy dostal